

RAADSVOORSTEL

Zaaknummer: 129082
Documentnummer: 130963

Indiener:	het college, G.J. Veldhoen
Datum:	14 december 2021
Portefeuille(s):	Ruimtelijk Domein
Portefeuillehouder(s):	G.J. Veldhoen
Begrotingsprogramma:	5 Sport, cultuur en recreatie
Begrotingsdoel:	2. We vergroten de biodiversiteit
Contactpersoon:	E. Zwaan
Tel.nr.:	0321-388158
Emailadres:	e.zwaan@dronten.nl

Onderwerp Visie en actieplan biodiversiteit

Samenvatting

Biodiversiteit is een term die we gebruiken om de rijkdom van de natuur aan te duiden. Het gaat niet goed met de biodiversiteit. Veel partijen nemen daarom verantwoordelijkheid en maatregelen voor herstel van biodiversiteit.

Als gemeente willen we werken aan een gezonde leefomgeving voor mens, plant en dier. We zetten in op bescherming van soorten en vergroten hun leefgebied. Dat doen we in het belang van de soorten zelf, om onze identiteit te beschermen en om te investeren in een duurzaam gezond en vitaal leef- en woonklimaat. Dit is uitgewerkt in Visie en actieplan biodiversiteit.

Het beoogde effect is vertaald naar doelen en activiteiten voor de periode vanaf heden tot en met 2024. Voor deze periode worden maatregelen voorgesteld die de toename van biodiversiteit aanjagen. In 2024 wordt uw raad geadviseerd welke structurele maatregelen genomen kunnen worden vanaf 2025.

Voorstel

De raad besluit:

- 1) Visie en actieplan biodiversiteit, nummer 130975, vast te stellen;
- 2) In 2022, 2023 en 2024 incidenteel € 35.000,- per jaar beschikbaar te stellen, voor de uitvoering van Visie en actieplan biodiversiteit met nummer 130975;
- 3) De bijgevoegde begrotingswijziging (LIAS nr. 15742) van het dienstjaar 2022 vast te stellen.

Inleiding

Biodiversiteit is een term die we gebruiken om de rijkdom van de natuur aan te duiden. Het gaat daarbij om de grote verscheidenheid aan dieren, planten, leefgebieden en genen en al hun onderlinge relaties. Van bloemen en bijen, tot bacteriën en bossen. Biodiversiteit is de basis van ons bestaan.

Al die samenlevende soorten en genen zorgen voor 'ecosysteemdiensten'. Met de verzamelnaam 'ecosysteemdiensten' bedoelen we het vermogen van ecosystemen of natuurlijk kapitaal om goederen en diensten te leveren. Denk bijvoorbeeld aan vruchtbare bodems voor ons voedsel, zuivering van de lucht en het vastleggen van koolstof. Deze

Bijlage(n):

ecosysteemdiensten zijn essentieel voor een gezonde leefomgeving voor mens, plant en dier. Meer biodiversiteit is niet alleen goed voor onze leefomgeving, het is ook essentieel voor het welzijn, welbevinden en welvaart van de maatschappij en de inwoner. Biodiversiteit draagt dus bij aan het geluk van onze inwoners en is daarom ook een belangrijke bouwsteen voor de Toekomstvisie (visie op de leefomgeving).

Het gaat niet goed met de biodiversiteit. Uit een groot wetenschappelijk onderzoek naar biodiversiteit op aarde blijkt dat door de snelheid waarmee planten- en diersoorten afnemen, ook het menselijk leven wordt bedreigd. Hoewel biodiversiteitsherstel nog steeds te bereiken is, wijst het rapport op de noodzaak tot een omslag in ons denken en handelen. De gevolgen van biodiversiteitsverlies zijn dus zeer groot.

De wereldwijde biodiversiteitscrisis gaat niet alleen over ontbossing in verre landen, maar ook over lokaal voorkomende insecten, vogels en bodembiodiversiteit. Veel soorten zijn in de afgelopen tientallen jaren fors afgenomen. Dit heeft op termijn ook in gemeente Dronten zeer grote consequenties voor het leven zoals we dat nu kennen.

De maatschappelijke aandacht voor biodiversiteit groeit sterk. Dat zien we in een toenemend aantal ideeën en initiatieven van onze inwoners, lokale bedrijven en instellingen en andere overheden. Daarnaast zien we dat een grote groep inwoners onbekend is met nut en noodzaak van biodiversiteit of niet weet wat ze concreet kunnen bijdragen. In het Groenbeleidsplan (2017) is het thema biodiversiteit opgenomen. Gezien de maatschappelijke aandacht, noodzaak en de genoemde ideeën en initiatieven is er behoefte aan meer richting en kaders om ruimte te geven voor ideeën en initiatieven waar dat kan en nadere invulling te geven aan onze verantwoordelijkheid. Visie en actieplan biodiversiteit betreft een nadere uitwerking van het thema biodiversiteit in het Groenbeleidsplan.

Het versterken van biodiversiteit staat niet op zichzelf. Deze opgave is verweven met andere grote maatschappelijke opgaven zoals leefbaarheid, klimaatverandering, energietransitie, circulaire economie, woningbouw en duurzame landbouw. Op het raakvlak van de verschillende opgaven liggen kansen.

Wat willen we bereiken en hoe gaan we dat doen?

Tot en met 2024 werken we met de volgende doelen aan de visie en ambitie:

Natuur dicht bij mensen brengen

Meer aandacht voor natuur begint bij mensen. We willen mensen meer bewust laten zijn van hun omgeving, van de waarde van de natuur om hen heen en wat zij daaraan kunnen bijdragen. We werken aan bewustwording over biodiversiteit door zelf het goede voorbeeld te geven en gericht te communiceren. Het doel is om zoveel mogelijk inwoners en partijen in beweging te brengen voor biodiversiteit.

Natuurinclusief werken is de norm

Onder natuurinclusief werken verstaan we dat we in al onze werkzaamheden, van planvorming, realisatie en beheren, zo werken dat natuurwaarden er baat bij hebben. Dit leidt tot meer variatie in oplossingen en een grotere biodiversiteit.

Vitale ecologische structuur

De ecologische structuur bestaat uit leefgebied voor soorten en de verbindingen daartussen. We versterken de biodiversiteit door extra leefgebied te maken. En door de bestaande en nieuwe leefgebieden beter met elkaar te verbinden.

De groene ruimte is gevarieerd

Een gezonde leefomgeving is gevarieerd. Bij het creëren van variatie benutten we het potentieel van de gebieden en sluiten aan op de eigenschappen van de bodem, water, klimaat en gebruik. We creëren de juiste voorwaarden voor biodiversiteit. Hierdoor zal het beter gaan met de aanwezige soorten en zullen soorten die passen bij de lokale situatie zich gaan vestigen.

Met activiteiten werken we aan de doelen. De prioritering van de activiteiten is gebaseerd op de factoren 'snelle winst', 'grote (duurzame) impact' en 'aansluiten op wat er al is'.

We nemen maatregelen in drie gebieden; het bebouwd gebied, het agrarisch buitengebied en de bos- en natuurgebieden. Als gemeente hebben we vooral grondeigendommen in het bebouwde gebied en de aangelegen dorpsbossen. Onze aanpak richt zich daarom met name op maatregelen op dat gebied, maar ook op de ecologische verbindingen. Denk aan bermen, bomenrijen en watergangen. Veel dieren en planten verplaatsen zich hierlangs door het landschap. Als we deze verbindingen versterken, dragen we ook positief bij aan de biodiversiteit in de overige gebieden. Om biodiversiteit te versterken in gebieden waar we geen eigenaar van zijn richten we ons op het stellen van kaders en co-creatie.

De in het plan opgenomen maatregelen zijn gericht op het aanjagen van de toename van biodiversiteit. Het versterken van biodiversiteit vergt ook inzet op langere termijn. In 2024 zal daarom worden gezien hoe – op basis van de Toekomstvisie – het versterken van biodiversiteit kan worden geborgd vanaf 2025 en verder.

Argumenten

1. Visie en actieplan biodiversiteit, nummer 130975, vast te stellen.

1.1 *De visie en het actieplan biedt kaders voor initiatieven voor biodiversiteit van inwoners, bedrijven en instellingen*

Om de afname van het aantal soorten planten en dieren te stoppen, nemen steeds meer partijen verantwoordelijkheid en maatregelen. We staan samen met inwoners, (agrarische) bedrijven, (onderwijs)instellingen en andere overheden voor deze opgave. Om hun initiatieven te beoordelen en daarvoor ruimte te bieden zijn kaders nodig.

1.2 *Met de visie en het actieplan wordt geïnvesteerd in een duurzaam gezond en vitaal leef- en woonklimaat*

Voor ons welzijn en onze welvaart is het belangrijk dat er veel soorten zijn. Ze voegen veel waarde toe aan onze omgeving, zowel voor onze lichamelijke, geestelijke en sociale gezondheid als voor onze economie. Als we werken aan het versterken van de biodiversiteit, investeren we dus ook in een duurzaam gezond en vitaal leef- en woonklimaat. We geven hiermee ook invulling aan het beleidsdoel "We vergroten de biodiversiteit" zoals dat is opgenomen in de Programmabegroting 2022 in Programma 5, pakket K Openbaar groen.

1.3 *Met de visie en het actieplan wordt de ruimtelijke identiteit van Dronten beschermd en doorontwikkeld*

We zijn verbonden met het landschap waarin we wonen en met alle plant- en diersoorten daarin. Zo kunnen we gehecht zijn aan de bomenlanen in het open landschap met zijn boerenerfingels, het dorpsbos waarin we recreëren en de ruim opgezette groene wijk waarin we wonen. Door deze ruimtelijke identiteit te

1. Aanpassingen van beheer ten gunste van biodiversiteit heeft gevolgen voor de uitstraling van de openbare ruimte. Denk bijvoorbeeld aan hoger gras. Inwoners kunnen een minder verzorgd beeld ervaren. In het communicatietraject geven we hieraan nadrukkelijk aandacht. Onderdeel daarvan is het informeren van inwoners over nut en noodzaak van biodiversiteit voor een gezonde leefomgeving voor mens, plant en dier. We stemmen de aanpak en boodschap af op de communicatie van onze partners en werken met hen hierin samen.

2. Verkeersveiligheid wordt vaak genoemd in relatie tot hoog gras in bermen en verdient prioriteit. Om de verkeersveiligheid te waarborgen worden ruime zichthoeken gemaaid.

Alternatieven / scenario's

1. Niet investeren in biodiversiteit in de gemeente Dronten.
Hierdoor daalt de biodiversiteit. Dit heeft negatief effect op ons welzijn, onze welvaart, de ruimtelijke identiteit en de soorten van Dronten. Hiermee is een gezond en vitaal leef- en woonklimaat niet duurzaam in stand te houden.

Participatie

Samen met inwoners, (agrarische) bedrijven, (onderwijs)instellingen en andere overheden werken we aan biodiversiteit in de gemeente Dronten. Deze partijen hebben daarom ook meegewerkt aan dit beleid. Middels twee bijeenkomsten zijn we in gesprek gegaan met de partijen. De geleverde input tijdens de eerste bijeenkomst is gebruikt als uitgangspunt voor de eerste opzet van Visie en actieplan biodiversiteit. De geleverde input en opmerkingen tijdens de tweede bijeenkomst zijn verwerkt in het voorliggende beleid.

Samen met deze partijen vormen we een netwerk dat werkt aan behoud en versterken van biodiversiteit in gemeente Dronten.

Financiële gevolgen

We bereiken veel door biodiversiteit in lopende processen en projecten mee te nemen, aan te sluiten op wat er al gebeurt en samen met partners aan deze opgave te werken. Voor de meeste activiteiten uit het actieplan (hoofdstuk 8 van het plan) worden de kosten gedekt uit de lopende begroting en de meerjarenraming.

Voor een aantal activiteiten is in de komende jaren aanvullend incidenteel budget nodig zoals nader toegelicht onder Argument 2.1 en 3.1. In deze activiteiten willen we investeren om aanspraak te kunnen maken op de regeling cofinanciering biodiversiteit van de provincie en andere subsidieregelingen en om grote impact op lange termijn te bereiken door te werken aan bewustwording.

Specifiek voor de uitvoering van deze activiteiten van het actieplan is een afzonderlijk incidenteel budget nodig van in totaal € 105.000,- gerekend over 3 jaren (2022 t/m 2024). Dit budget is bedoeld voor maatregelen die worden uitgevoerd om het vergroten van biodiversiteit op een doelmatige en doeltreffende manier verder aan te jagen. Voor een onderbouwing van de kosten zie hoofdstuk 10 van het plan.

Het versterken van biodiversiteit vergt ook inzet op langere termijn. In 2024 zal daarom aan uw raad worden geadviseerd hoe – op basis van de Toekomstvisie – het versterken van biodiversiteit verder kan worden geborgd vanaf 2025.

Duurzaamheid

Biodiversiteit en zonneparken

In de beleidsvisie Zon (2020) zijn kaders opgesteld voor zonneparken. Deze gaan o.a. over locatiekeuze, de landschappelijke inpassing en biodiversiteit. Een van de uitgangspunten van het zonnebeleid is dat de biodiversiteit wordt vergroot. Bij het opstellen van het plan voor een zonnepark moet blijken dat de ecologische inpassing een belangrijke nevenfunctie van het zonnepark is. Gezocht moeten worden naar een optimum voor maximale stroomproductie en het vergroten van de biodiversiteit. Monitoring van biodiversiteit op zonneparken is opgenomen in het actieplan biodiversiteit.

Biodiversiteit en klimaatadaptatie

Hitte, droogte en veranderingen in het neerslagregime hebben grote invloed op de biodiversiteit. In het Programma Maatregelen Klimaatadaptatie (2022) geven we aan hoe we om willen gaan met klimaatveranderingen. Onze aanpak stemmen we af met het waterschap, de provincie en andere overheden. Dit doen we in het samenwerkingsverband Klimaat Adaptatie Flevoland (KAF).

In het kader van het Deltaprogramma Ruimtelijke Adaptatie werken we aan een klimaatbestendige bebouwde omgeving. Als onderdeel hiervan nemen we maatregelen in bestaand bebouwd gebied. Groen speelt een belangrijke rol om de negatieve effecten van klimaatverandering te verminderen. Dat biedt gelijk de kans om ook de biodiversiteit te versterken. Die kansen willen we benutten door:

- bij (her)inrichting van de openbare ruimte klimaatadaptief ontwerpen als uitgangspunt, en biodiversiteit als belangrijk aandachtspunt, te nemen;
- bij aanplant van nieuwe bomen en plantsoen rekening te houden met het effect van het klimaat in de toekomst;
- op het raakvlak van klimaat en biodiversiteit de samenwerking met netwerkpartners te stimuleren.

Communicatie en vervolgproces

Bewoners en andere belanghebbenden worden over Visie en actieplan biodiversiteit geïnformeerd. Hiervoor worden de gebruikelijke media ingezet.

In het communicatieplan (activiteit uit het actieplan) wordt de communicatie over biodiversiteit en het betrekken van inwoners en partijen bij dit onderwerp in samenwerking met partners uitgewerkt. Het communicatieplan baseren we o.a. op input van (lokale) partners en de resultaten van een enquête over biodiversiteit die we via [Dronten.ikpraatmee.nl](https://dronten.ikpraatmee.nl) uitzetten.

Evaluatie

Visie en actieplan biodiversiteit wordt jaarlijks geëvalueerd. Naar aanleiding van de evaluatie wordt de aanpak zo nodig bijgesteld. Hierover wordt jaarlijks gerapporteerd in de Voortgangsrapportages.

In 2024 zal uw raad worden geadviseerd hoe – op basis van de Toekomstvisie – het versterken van biodiversiteit structureel kan worden geborgd vanaf 2025.

Samenhang met regio en andere beleidsdoelen

Op alle niveaus nemen partijen maatregelen voor biodiversiteit: internationaal, nationaal, provinciaal, regionaal en lokaal.

De rijksoverheid streeft naar nationaal en internationaal behoud en duurzaam gebruik van biodiversiteit. Dit doet ze via de *Uitvoeringsagenda Natuurlijk Kapitaal*. Ze zet ook in op het realiseren van 10% meer en gezonder bos in 2030 via de *Nationale Bossenstrategie*. In 2019 zette het Rijk de landelijke koers 'NL Natuurpositief' uit voor herstel van biodiversiteit in natuurgebieden én daarbuiten. De provincies werken de koers nader uit.

Het *Deltaplan Biodiversiteitsherstel* is opgesteld door verschillende maatschappelijke partijen met als doel biodiversiteitsverlies in Nederland om te buigen naar herstel. Boerenorganisaties, bedrijven, kennisinstellingen en natuur- en milieuorganisaties hebben gezamenlijk ambities geformuleerd op drie gebieden: openbare ruimte, landbouw en natuur.

De *Provincie Flevoland* heeft in 2021 het Actieplan Biodiversiteit vastgesteld en wil daarmee binnen én buiten natuurgebieden condities creëren die biodiversiteit bevorderen. Vanaf 2021 neemt de provincie het behoud en herstel van biodiversiteit als uitgangspunt bij de ontwikkeling van alle beleidsthema's van de provincie zoals infra, wonen, economie, energie, landbouw, etc.

Het *Waterschap Zuiderzeeland* heeft in 2021 de Agenda Biodiversiteit vastgesteld. Zonder een goede biodiversiteit is een gezond watersysteem niet mogelijk. Samen met gebiedspartners gaat het waterschap werken aan het verbeteren van de biodiversiteit in haar gebied.

De *natuurbeschermingsorganisaties* (Staatsbosbeheer, Natuurmonumenten, Flevolandschap, Landschapsbeheer Flevoland) trekken samen op in het kader van biodiversiteitsherstel. IVN en Natuur en Milieufederatie Flevoland werken regionaal en lokaal aan educatie en bewustwording.

Het *Flevolands Agrarisch Collectief* en *LTO Noord* hebben een green paper Flevoland opgesteld. Hierin zijn vijf speerpunten benoemd waarop biodiversiteit in het agro-natuur netwerk versterkt kunnen worden. Hiernaast wordt door deze partijen vanuit veel trajecten gewerkt aan verduurzaming van de landbouw.

De *Flevolandse gemeenten* werken actief aan biodiversiteit. Voor alle gemeenten geldt dat ze eigenaar zijn van veel bermen, groenstructuren en natuurterreinen. De gemeenten Almere, Lelystad, Zeewolde en Noordoostpolder zijn actief bezig met biodiversiteitsprogramma's en/of -beleid.

Visie en actieplan biodiversiteit is gebaseerd op de input van partijen uit de samenleving en sluit aan op de Europese en Internationale verplichtingen om biodiversiteitsverlies om te keren naar herstel.

We staan met elkaar voor deze opgave. Een brede lokale en regionale samenwerking is nodig omdat leefgebieden van soorten en verbindingzones tussen leefgebieden de eigendomsgrenzen overschrijden. We willen als gemeente onze verantwoordelijkheid nemen om de biodiversiteit te versterken. Daarbij sluiten we aan op wat er al wordt gedaan. Bijvoorbeeld op het Actieplan Biodiversiteit van Provincie Flevoland en initiatieven van inwoners en ondernemers.

Bevoegdheid gemeenteraad

De raad is bevoegd om over dit voorstel een besluit te nemen op grond van artikel 108 van de Gemeentewet (huishouding gemeente).

Bijlagen

Bijlage(n) bij dit voorstel:

1. Visie en actieplan biodiversiteit (nummer 130975)
2. Begrotingswijziging (LIAS nr. 15742)

De Secretaris,

De Burgemeester,

